

Sygn. akt: III AUa 449/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Janina Kacprzak

Sędziowie: SSA Maria Padarewska - Hajn (spr.)

SSA Mirosław Godlewski

Protokolant: sekr. sądowy Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2012 r. w Łodzi

sprawy **H. S. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę,

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi

z dnia 12 grudnia 2011 r., sygn. akt: VIII U 1315/11;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 449/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 12 grudnia 2011 roku Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi oddalił odwołanie H. S. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych **II** Oddziału w Ł. z dnia 7 lipca 2011 r., którą to decyzją organ rentowy odmówił H. S. (2) prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, ponieważ ubezpieczona do dnia 1 stycznia 1999 r. nie udowodniła 15-letniego okresu wykonywania pracy w tych warunkach.

Powyższe orzeczenie poprzedziły następujące ustalenia faktyczne:

Wnioskodawczyni H. S. (2), urodzona w dniu (...), w dniu 27 czerwca 2011 r. złożyła wniosek o emeryturę.

Ogólny staż ubezpieczeniowy wnioskodawczyni na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 25 lat i 26 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Zgodnie ze świadectwem pracy z dnia 24 czerwca 1998 r. w (...) Zakładach (...) (późniejsze (...) S.A.) wnioskodawczyni była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w okresach czasu: od 10 sierpnia 1972 r. do 16 września 1976 r., od

2 listopada 1976 r. do 27 czerwca 1977 r., od 2 listopada 1977 r. do 30 kwietnia 1979 r., od 20 czerwca 1979 r. do 19 lipca 1980 r., od 28 sierpnia 1980 r. do 1 maja 1985 r. i od 1 sierpnia 1985 r. do 14 listopada 1990 r.

Wnioskodawczyni korzystała z bezpłatnych urlopów okolicznościowych (udzielonych na opiekę nad dzieckiem) w okresach od 17 września 1976 r. do 1 listopada 1976 r. i od 2 maja 1985 r. do 31 lipca 1985 r. Z urlopów bezpłatnych wnioskodawczyni korzystała, także w okresach od 8 do 9 listopada 1982 r., od 3 lipca do 29 września 1990 r., od 1 do 31 października 1990 r.

W (...) wnioskodawczyni w kolejnych okresach była zatrudniona:

- od 10 sierpnia 1972 r. na stanowisku gońca;
- od 2 listopada 1976 r. w oparciu o, zawartą umowę o przyuczenie do zawodu przędzarza jako pomoc na tkalni automatycznej;
- od 15 grudnia 1977 r. na stanowisku przędzarza pomocy,
- od 20 czerwca 1979 r. na stanowisku przygotowacza tkanin, rozszerzacza tkanin w Oddziale Przygotowawczym na Wydziale Wykończalni;
- od 28 sierpnia 1980 r. - pomocy barwiarza w Oddziale Farbiarni.

Jako pomoc przędzarza wnioskodawczyni zdejmowała szpule z nawiniętymi nićmi i układała je na wózku. Praca wnioskodawczyni w charakterze pomocnika barwiarza polegała na tym, iż w pozycji siedzącej z tyłu, odbierała towar na wózek.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy wskazując treść art. 32 w zw. z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. uznał, iż wnioskodawczyni nie spełnia przesłanek do przyznania jej prawa do wcześniejszej emerytury z uwagi na brak wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W ocenie Sądu Okręgowego, w szczególności brak jest podstaw do uznania pracy świadczonej przez wnioskodawczynię na stanowisku gońca, pomocy przędzarza i pomocy barwiarza za pracę wykonywaną w warunkach szczególnych.

Zdaniem sądu pierwszej instancji, w oparciu o przedłożoną dokumentację, za pracę w warunkach szczególnych można jedynie uznać pracę wykonywaną na stanowisku przygotowacza tkanin, rozszerzacza tkanin w Oddziale Przygotowawczym na Wydziale Wykończalni, gdyż praca ta swoim rodzajem odpowiada pracy przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych na stanowisku „przygotowawcza surowców i wyrobów włókienniczych” wymienionym w dziale VII pod poz. 4 pkt. 37 wykazu A stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. Pracę w tym charakterze wnioskodawczyni wykonywała w okresie czasu od 20 czerwca 1979 r. do 19 lipca 1980 r., a zatem łącznie okres zatrudnienia wnioskodawczyni w szczególnych warunkach wynosi **1 rok i 1 miesiąc**.

Sąd Okręgowy nie uznał za wiarygodny dowód z zeznań wnioskodawczyni w zakresie dotyczącym stwierdzeń, iż stanowisko gońca zajmowała tylko do ukończenia 18 roku życia, a od 1973 r. (po ukończeniu 18 lat) pracowała jako tkacz, uznając iż pozostają one w sprzeczności z treścią jednoznacznych dowodów z dokumentów dotyczących charakteru zatrudnienia, przy zauważeniu, że na poparcie swoich twierdzeń wnioskodawczyni nie przedłożyła żadnych innych dowodów w postaci dokumentów, lub też zeznań, a zeznania zgłoszonego świadka T. P. nie dostarczyły precyzyjnych i jednoznacznych danych na temat przebiegu pracy wnioskodawczyni w Zakładach (...).

Powyzsze orzeczenie zaskarzyła apelacją H. S. (1) zarzucając :

- 1) nie dokonanie wszystkich czynności niezbędnych do wszechstronnego wyjaśnienia niniejszej sprawy, a w szczególności nie przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego d/s włókiennictwa w celu ustalenia czy wykonywanie czynności na stanowisku przyuczenia do zawodu przędzarza pomocy i na stanowisku przędzarza pomocy, a następnie pomoc barwiarza wykonywane były w tych samych warunkach co wykonywanie zawodu przędzarza i barwiarza oraz czy odwołująca narażona była na szkodliwe warunki pracy w taki sam sposób co osoby wykonujące zawód przędzarza i barwiarza;
- 2) nie uwzględnienie okresu zatrudnienia odwołującej w czasie od 10 VI 1973 r. do 27 VI 1977 r. (porzucenie pracy) w charakterze tkacza w Tkalni (...);
- 3) błędne ustalenie, że odwołująca pracowała w charakterze przędzacz pomoc na zakładzie Tkalni (...) podczas gdy odwołująca zatrudniona była jako przędzacz pomoc w Przędzalni (...).

Wskazując na powyższe zarzuty wnioskodawczyni wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji ewentualnie o uzupełnienie postępowania dowodowego we własnym zakresie i zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie w całości odwołania. Dodatkowo ubezpieczona wniosła o dopuszczenie dowodu z przesłuchania świadków: B. F. i K. K. na okoliczność wykonywania pracy przez odwołującą w warunkach szkodliwych od czasu uzyskania pełnoletniości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wbrew stanowisku apelującego, Sąd pierwszej instancji wydał trafne rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym sprawy i treści obowiązujących i powołanych w uzasadnieniu wyroku, przepisach prawa materialnego.

Zgodnie z treścią art. 184 ustawy emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie zaś z treścią § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Pracą w warunkach szczególnych jest przy tym praca świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach wskazanych w załączniku A do rozporządzenia z 7.02.1983r. (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W ustalonych okolicznościach sprawy uprawnione jest przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że wnioskodawczyni nie wykazała, aby w spornym okresie czasu świadcząc pracę na stanowisku przyuczenia do zawodu przędzarza i na stanowisku pomocy przędzarza, a następnie pomocy barwiarza wykonywała ją w warunkach szczególnych. Sąd Okręgowy słusznie stwierdził, że środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest - w myśl § 2 ust. 2 w/w rozporządzenia - świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione według określonego wzoru lub świadectwo pracy, w którym zakład pracy stwierdza charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Jednocześnie prawidłowo sąd

pierwszej instancji podkreślił, że w postępowaniu sądowym ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu przed organem rentowym, nie mają zastosowania, a okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać wszelkimi środkami dowodowymi, także w postaci zeznań świadków.

Tymczasem, jak wynika ze zgromadzonej dokumentacji powyższe stanowiska na których ubezpieczona została zatrudniona nie zostały wymienione ani w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. ani w zarządzeniu resortowym wydanym na podstawie § 1 ust. 2 tego rozporządzenia. W wykazie A stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. w dziale VII pod poz. 1 wymieniona została m.in. praca na stanowisku „przędzarza” (pkt. 9), natomiast w dziale VII pod poz. 4 wymieniona została m.in. praca na stanowisku „tkacza” (pkt. 7), „barwiarza” (pkt. 21) i „przygotowawcza surowców i wyrobów włókienniczych” (pkt. 37).

Natomiast ubezpieczona próbowała wykazać przed sądem pierwszej instancji, że świadczona przez nią praca na stanowiskach - wprawdzie pomocniczych, była wykonywana w warunkach szczególnych. Jednakże podjęta przez nią inicjatywa dowodowa nie doprowadziła do wykazania słuszności jej twierdzeń. Zeznania świadka, w żaden sposób nie odniosły się do zakresu obowiązków wnioskodawczyni, które dałyby podstawę do porównania ich z obowiązkami osoby zatrudnionej na stanowisku przędzarza czy barwiarza. Dodatkowo świadek zeznał, że jedynie dojeżdżał z wnioskodawczynią autobusem do pracy i nie zna szczegółów dotyczących pracy wnioskodawczyni na przędzalni i farbiarni. Prawidłowość dokonanej oceny dowodowej Sądu Okręgowego wzmacnia nadto treść, zeznań wnioskodawczyni, która podała że praca wykonywana przez nią w charakterze pomocy przędzarza i polegająca na zdejmowaniu szpulki z nawiniętymi nićmi i układaniem ich w wózku, różniła się od wykonywanej pracy przez samego przędzarza. Natomiast pracę na farbiarni wykonywał barwiarz, a ubezpieczona jako jego pomoc siedziała z tyłu i odbierała towar na wózek.

W ustalonych okolicznościach faktycznych sprawy słuszne jest stanowisko Sądu Okręgowego, że brak było podstaw do uznania pracy świadczonej przez wnioskodawczynię na stanowisku pomocy przędzarza i pomocy barwiarza za wykonywaną w warunkach szczególnych.

Prawidłowo także Sąd Okręgowy uznał, że postępowanie dowodowe nie wykazało aby wnioskodawczyni zajmowała stanowisko gońca tylko do ukończenia 18 roku życia, a od 1973 r. (po ukończeniu 18 lat) pracowała jako tkacz. Zgodzić należy się z sądem pierwszej instancji, że przeczą temu jednoznaczne w swej treści dowody z dokumentów, a wnioskodawczyni na poparcie swoich twierdzeń przedstawił jedynie dowód z zeznań świadka który nie był w stanie precyzyjnie jednoznacznie określić przebiegu pracy wnioskodawczyni w Zakładach (...).

W związku z powyższym wobec nieudowodnienia przez ubezpieczoną faktu świadczenia przez nią pracy w warunkach szczególnych w wymiarze wymaganym do nabycia uprawnień do wcześniejszej emerytury prawidłowo Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczona nie spełnia przesłanek do przyznania jej prawa do świadczenia z art. 32 w zw. z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz w zw. z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Natomiast Sąd Apelacyjny pominął nowe dowody jakie zgłosiła skarżąca na okoliczność pracy ubezpieczonej w warunkach szczególnych stosownie do treści art. 381 k.p.c. uznając, że zgłoszenie powołanych w apelacji świadków było możliwe także przed sądem pierwszej instancji, w szczególności że wnioskodawczyni podjęła inicjatywę dowodową w tym zakresie, a jedynie negatywny dla ubezpieczonej wynik postępowania pierwszoinstancyjnego, spowodował zgłoszenie kolejnych dowodów dla uzupełnienia materiału dowodowego, który powinien zostać zebrany przed sądem pierwszej instancji, w szczególności, iż dowody te były ubezpieczonej znane i nie istniały przeszkody do ich przeprowadzenia.

Mając na uwadze powyższe, uznając apelację za nieuzasadnioną, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.